Minister
Klimatu i Środowiska

Paulina Hennig-Kloska

DLŁ-WNO.0500.89.2026.MK
4620092.19160775.15458710
Warszawa, 06-11-2026

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr K10INT20455 Posłanek na Sejm RP Pani Klaudii Jachiry i Pani Małgorzaty Tracz.
Temat: podjęcie działań legislacyjnych na szczeblu krajowym i europejskim umożliwiających translokację zdrowych dzików z terenów zurbanizowanych oraz ograniczenie stosowania uśmiercania zwierząt jako podstawowej metody zarządzania populacją dzików, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji panującej w Warszawie.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją Posłanek na Sejm RP Pani Klaudii Jachiry i Pani Małgorzaty Tracz w sprawie **podjęcia działań legislacyjnych na szczeblu krajowym i europejskim umożliwiających translokację zdrowych dzików z terenów zurbanizowanych oraz ograniczenia stosowania uśmiercania zwierząt jako podstawowej metody zarządzania populacją dzików, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji panującej w Warszawie**, przedstawiam następujące informacje.

Problematyka obecności dzików na terenach zurbanizowanych ma charakter złożony. Obejmuje zagadnienia związane z gospodarowaniem populacjami zwierząt łownych, bezpieczeństwem mieszkańców, ochroną zdrowia zwierząt, zwalczaniem chorób zakaźnych oraz bezpieczeństwem produkcji rolnej. Wybór możliwych sposobów postępowania z dzikami powinien zatem uwzględniać wszystkie te uwarunkowania, w tym także ograniczanie ryzyka rozprzestrzeniania afrykańskiego pomoru świń (ASF).

Afrykański pomór świń jest zakaźną chorobą wirusową występującą u świń utrzymywanych i dzikich. Przepisy prawa Unii Europejskiej przewidują w związku z zapobieganiem tej chorobie i jej zwalczaniem stosowanie szczególnych środków. Obejmują one m.in. ograniczenia w przemieszczaniu zwierząt oraz pozyskanych od nich lub z nich produktów. Ogólne ramy prawne w tym zakresie określa rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429, uzupełnione rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/687. Szczególne środki zwalczania ASF ustanawia natomiast rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/594, które odnosi się do występowania tej choroby zarówno u świń utrzymywanych, jak i dzikich.

W odpowiedzi na narastający problem obecności dzików na terenach zurbanizowanych, w tym na terenie m.st. Warszawy oraz protesty społeczne przeciwko ich uśmiercaniu, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Pan Jacek Czerniak zadeklarował na początku października 2026 roku podjęcie działań na forum Unii Europejskiej. Resort

zapowiedział oficjalne wystąpienie do Komisji Europejskiej z wnioskiem o ustanowienie odstępstwa sanitarnego od unijnego zakazu relokacji dzikich zwierząt, wynikającego z przepisów o zwalczaniu ASF. Takie rozwiązanie ułatwiłoby podejmowanie działań wobec dzików przebywających na terenach miejskich. Ministerstwo Klimatu i Środowiska wyraża poparcie dla tej inicjatywy.

Zgodnie z ustawą o działach administracji rządowej[1] sprawy ochrony zdrowia zwierząt, weterynarii oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt należą do działu administracji rządowej „rolnictwo". Minister właściwy do spraw rolnictwa sprawuje również nadzór nad Inspekcją Weterynaryjną. W konsekwencji zagadnienia dotyczące warunków weterynaryjnych przemieszczania dzików, oceny ryzyka epizootycznego, badań diagnostycznych, bioasekuracji oraz ewentualnych zmian regulacji związanych ze zwalczaniem ASF pozostają przede wszystkim w kompetencji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. **Z tego względu pytania nr 1–4, 6 oraz 9 interpelacji zostały przekazane według właściwości do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.**

Niemniej Ministerstwo Klimatu i Środowiska uczestniczy w analizie rozwiązań dotyczących postępowania z dzikimi zwierzętami na terenach zurbanizowanych w zakresie swojej właściwości – w szczególności z punktu widzenia ochrony przyrody i zarządzania konfliktami na styku człowiek–dzika przyroda.

Ad 5.
Czy Ministerstwo posiada analizy porównawcze dotyczące stosowanych w innych państwach Unii Europejskiej metod zarządzania populacjami dzików na terenach miejskich, w szczególności metod opartych na relokacji, kontroli płodności, modyfikacji siedlisk oraz działaniach edukacyjnych?

Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie dysponuje kompleksową analizą porównawczą obejmującą wszystkie metody zarządzania populacjami dzików na terenach zurbanizowanych stosowane w państwach Unii Europejskiej. Poszczególne kraje, a nawet konkretne miasta wykorzystują różne środki, dostosowane do lokalnych uwarunkowań: zagęszczenia populacji, sposobu zagospodarowania przestrzeni oraz sytuacji epizootycznej.

Natomiast Zespół Łowiectwa w Departamencie Leśnictwa i Łowiectwa Ministerstwa Klimatu i Środowiska prowadzi obecnie prace nad przygotowaniem **Rekomendacji dla jednostek samorządu terytorialnego**. Dokument ten będzie zbiorem zasad i dobrych praktyk dotyczących postępowania w sytuacji pojawienia się dzików na terenach zurbanizowanych. Prace nad Rekomendacjami prowadzone są we współpracy z Urzędem Miasta Gdyni.

W ramach przygotowywania dokumentu dokonano przeglądu dostępnej literatury i materiałów dotyczących stosowanych rozwiązań oraz doświadczeń krajowych i zagranicznych. Istotnym materiałem wykorzystanym w tym zakresie jest raport „Możliwości stosowania metod nieśmiercionośnych w celu minimalizacji liczby sytuacji konfliktowych związanych z obecnością dzików na terenie Gdyni". Opracowanie w sposób kompleksowy odnosi się do nieśmiercionośnych metod ograniczania konfliktów z udziałem dzików oraz opiera się na dostępnych danych, wiedzy naukowej i doświadczeniach innych

[1] Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 2026 r. poz. 1226).

miast. Raport jest dostępny na stronie internetowej Miasta Gdyni pod adresem: https://www.gdynia.pl/mieszkaniec/co-nowego,2774/dzikie-zwierzeta-w-miescie-dzialamy,594557.

Należy przy tym podkreślić, że nie ma jednego uniwersalnego modelu postępowania, który mógłby być stosowany we wszystkich miastach. Dobór działań powinien być każdorazowo indywidualnie dostosowany do charakteru problemu i lokalnych uwarunkowań.

Ad 7.
Czy Ministerstwo planuje opracowanie krajowej strategii współistnienia ludzi i dzikich zwierząt w miastach obejmującej działania infrastrukturalne, edukacyjne i przyrodnicze ograniczające konieczność eliminacji zwierząt?

Ministerstwo Klimatu i Środowiska dostrzega potrzebę uporządkowania i upowszechnienia zasad postępowania w przypadkach pojawiania się dzikich zwierząt na terenach zurbanizowanych. Problematyka ta obejmuje różne gatunki zwierząt i rodzaje zagrożeń, dlatego pozostaje w zakresie właściwości wielu organów. Przygotowanie jednej krajowej strategii byłoby bardzo pracochłonne i wymagałoby współpracy m.in. administracji rządowej, jednostek samorządu terytorialnego, Inspekcji Weterynaryjnej, środowiska naukowego i zarządców terenów miejskich. Ministerstwo Klimatu i Środowiska uważa, że cel ten można osiągnąć w inny sposób.

W pierwszej kolejności zasadne jest rozwijanie praktycznych zaleceń służących zapobieganiu konfliktom między ludźmi a dzikimi zwierzętami. Obejmują one przede wszystkim działania prewencyjne i nieletalne. Rozwiązania te powinny być dostosowane do lokalnych uwarunkowań i specyfiki poszczególnych miast, z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa epizootycznego.

Dlatego też Ministerstwo Klimatu i Środowiska we współpracy z Urzędem Miasta Gdyni opracowuje wspomniane wcześniej Rekomendacje. Po zakończeniu prac materiał zostanie udostępniony publicznie, w tym jednostkom samorządu terytorialnego.

Ad 8.
Czy Ministerstwo przewiduje utworzenie międzyresortowego zespołu ekspertów zajmującego się opracowaniem nowych standardów postępowania wobec dzikich zwierząt na terenach miejskich, uwzględniających zarówno bezpieczeństwo mieszkańców, jak i dobrostan zwierząt oraz ochronę bioróżnorodności?

Na obecnym etapie Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie przewiduje powołania odrębnego międzyresortowego zespołu, poświęconego wyłącznie problematyce dzikich zwierząt na terenach miejskich.

Problematyka postępowania z dzikimi zwierzętami na terenach miejskich była przedmiotem prac Zespołu do spraw zmian systemowych w łowiectwie – organu pomocniczego Ministra Klimatu i Środowiska. Wypracowane przez Zespół rekomendacje stanowią punkt wyjścia do dalszych analiz dotyczących możliwych zmian w ustawie – Prawo łowieckie.

Ad 10.
Czy Pani Ministra podziela stanowisko, że obowiązujące regulacje prawne nie powinny stawiać samorządów przed wyborem ograniczonym wyłącznie do odstrzału lub odłowu zakończonego uśmierceniem, lecz powinny umożliwiać stosowanie nowoczesnych, nieletalnych metod zarządzania konfliktami człowiek-przyroda?

Ministerstwo Klimatu i Środowiska podziela stanowisko, że samorządy nie powinny ograniczać się wyłącznie do odstrzału lub odłowu zakończonego uśmierceniem. Działania takie są kontrowersyjne społecznie, kosztowne i przynoszą jedynie krótkotrwałe efekty, ponieważ nie rozwiązują problemu w sposób systemowy. Dlatego jeżeli charakter i skala zagrożenia na to pozwalają, szczególne znaczenie powinny mieć **działania prewencyjne, nieletalne**. Ich istotą jest ograniczenie ryzyka pojawiania się zwierząt w miejscach, w których może dochodzić do konfliktów z ludźmi. Właśnie w tym celu Ministerstwo Klimatu i Środowiska przygotowuje Rekomendacje dla jednostek samorządu terytorialnego, które obejmują katalog dobrych praktyk i działań prewencyjnych, możliwych do wdrożenia odpowiednio do lokalnych uwarunkowań.

Z wyrazami szacunku

Paulina Hennig-Kloska
Minister Klimatu i Środowiska
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM.